

KRISTIEN DAEM
KODAK, T-MAX 400 FILM 135-36 (2014)
HET BOEK = DE FILMROL
EMMA SINNESAELE

Kristien Daem (°1963) woont en werkt in Brussel. Ze is fotografe van opleiding en documenteert kunst en architectuur. In 2014 stelde ze de kleine uitgave KODAK, T-MAX 400 FILM 135-36 voor in Netwerk Aalst. Op hetzelfde moment vertoonden ze er de film *Das Haus* (2014) van Aglaia Konrad. Het boek werd gepubliceerd in een oplage van 200 exemplaren, waarvan er vijftien samengaan met een tweeluik van originele zilvergelatinedrukken.¹ Het boek is 23.5 x 16.0 cm groot en bevat geen tekst. Elke pagina wordt volledig in beslag genomen door het beeld, dat steeds een onderdeel van *Woning Van Wassenhove* representeert. De eerste en de laatste pagina kunnen, net zoals een omslag, nog eens opengevouwen worden. Wanneer er op deze manier door het boek gebladerd wordt, ontstaat er een juxtapositie van zes afbeeldingen die zich naast elkaar bevinden. Elke pagina toont een andere afbeelding. Het volledige boek bestaat uit 36 afbeeldingen, het totale aantal beelden die gemaakt kunnen worden met een filmrolletje. De vormgeving benadrukt dit gegeven. De duur die ervoor nodig is om de werking van het boek te ontdekken, alsook de seriële juxtapositie van afbeeldingen van de architectuur, dragen bij tot de cinematografische kwaliteiten van het boek. Tegelijkertijd, echter, wordt zo ook de mechanische en fotografische oorsprong van de beelden onder de aandacht geplaatst. De herhaaldelijke terugkeer van schijnbaar dezelfde beelden zorgt ervoor dat de afbeeldingen meer naar elkaar dan naar de architectuur lijken te verwijzen (afb. 35-37).² De verschillen tussen sommige foto's – het resultaat van een ander camerastandpunt – zijn nauwelijks waarneembaar. Toch zijn ze onvergelykbaar anders. De ene compositie is meer in evenwicht dan de andere, afhankelijk van de beeldverhouding of de lichtwerking, van de voorgaande of volgende afbeelding.³ Bij het bekijken van het boek dringen er zich enkele vragen op: werden alle foto's genomen door in één keer rond het huis te wandelen, of werden verschillende standpunten enige tijd later opnieuw ingenomen? Volgt het boek de volgorde van het filmrolletje of werden de beelden bewust in een bepaalde sequentie geplaatst? Het boek refereert zo niet alleen naar de handeling van het fotograferen, maar ook naar het proces van het maken van een boek.⁴ Korte beeldfragmenten – tussen statisch en dynamisch en die elk slechts een paar seconden duren – volgen elkaar op in de zesde minuut van *Das Haus*. Deze beeldsequentie vestigt de aandacht van de waarneming op de hoek, de overgang tussen de muren en het dak. Het is een fragment waarin een zoektocht plaatsvindt naar het juiste camerastandpunt en waaruit tevens de mechanische reproduceerbaarheid van het opgenomen beeld blijkt. Net als in de film van Aglaia Konrad, blijkt architectuur een geschikt onderwerp om de fundamentele principes van het fotoboek te onderzoeken.

¹ Kristien Daem, *KODAK, T-MAX 400 FILM 135-36* (Gent: MER. Paper Kunsthalle, 2014), n.p.

² Steven Jacobs, "Leafing Through Los Angeles: Edward Ruscha's Photographic Books," in *Camera Constructs: Photography, Architecture and the Modern City*, red. Andrew Higgott en Timothy Wray (Farnham: Ashgate, 2012), 219.

³ Humblet, "Frames," 229-231.

⁴ Kristien Daem, gesprek met de kunstenaar, 23 juli 2020.